

STAUROS

č. 4 február/marec 2022

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

V úvahe o Špidlíka o odlišnostiach kresťanského východu a západu ma zaujal jeden obraz. Bolo to názorné porovnanie vnímania východného a západného človeka. Predstavme si ich, ako sedia niekde pri ohni v prírode a počúvajú príbeh. Po jeho skončení sa západný človek spýta: Naozaj sa to stalo? Mohlo sa to takto stať? Východný človek vraj takúto otázku nekladie. Východný človek sa pýta ináč: Čo mi tento príbeh chce povedať? Aký odkaz má pre môj život? Na tomto teste môžeme zistiť, či sme skôr západní alebo východní kresťania. Lebo mi dobre vieme, aké následky má „západné“ čítanie „východnej“ Biblie. Môže skončiť sériou nepochopení i následným odmietnutím. Keď totiž západný človek číta v Biblii o tom, že Boh stvoril svet za 6 dní, tak sa možno začuduje nad takou nevedeckou informáciou. Alebo keď sa západniar z Biblie dozvie, že taký Matuzalem sa mal dožiť 969 rokov, tak si položí otázku: Mohlo sa to stať? Je to naozaj možné, aby niekto žil tak dlho?

Alebo si vezmime na mušku evanjelium Mäsopestnej nedele. Máme pred sebou Podobenstvo o poslednom súde. (Mt 25, 31 – 46) Západný človek sa možno spýta: Bude to naozaj takto vyzerat? Východný človek si položí inú otázku: Čo to hovorí pre môj život dnes? Niekto ten hlavný odkaz môže vidieť v dobrých skutkoch. Treba robiť viac dobrých skutkoch, aby pri záverečnom vážení prevážili tie moje zlé. A potom sa dostanem do neba. Je toto ale ten hlavný odkaz evanjelia o poslednom súde? Že sa treba starať o svoju dobrú „karmu“? Ved' o tom hovoria aj iné náboženstvá – budhizmus, hinduizmus... Ide o karmu aj v kresťanstve? Mám urobiť čo najviac dobrých skutkov, aby som sa pri poslednom súde dostal medzi zvýhodnenú skupinu ľudí na pravej strane? Alebo môžeme oš v tomto evanjeliu vyčítať aj iný odkaz. Ten odkaz súvisí s otázkou: KTO? Kto bude vlastne pri poslednom súde súdený? Jedno z vysvetlení hovorí, že to budú pohania. Budú to nekresťania, ktorí budú súdení za to, ako sa správali ku kresťanom. Kresťania sú totiž podľa jedného vysvetlenia tou nenápadnou skupinou, o ktorej Pán Ježiš hovorí: „Čokoľvek ste urobili alebo neurobili jednému z týchto mojich najmenších, mne ste to urobili prípadne neurobili.“ Čím dlhšie nad týmto slovom premýšľam, tým viac sa pýtam: Je to naozaj tak? Nebudeme my kresťania súdení? To by bolo príliš jednoduché. Nebude náš súd práve v tejto otázke nekresťanov? Kedy sme ťa videli...? Nie je táto otázka výčitkou a súdom zároveň? Súdom, že som príliš slabo reprezentoval Krista v priestore, kde žijem?

Možnože toto je a bude môj súd. Evanjelista sv. Ján zaznamenal iné slová Pána Ježiša: „*Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života.*“ (Jn 5, 24) Ale neodsúdi ma možno slovo nekresťana, kolegu, suseda, bezdomovca, spolužiaka, manžela či manželky: „V tebe som nevidel/nevidela Ježiša Krista! Videl som, že občas chodíš v nedeľu do chrámu. Videl som, že máš v aute na spätnom zrkadle zavesené akési guľičky s krížikom. Videl som, že si pred Veľkou nocou akosi pochudla. Videl som vaše fotky sobáša v chráme a krstu detí. Ale postoje a zmýšľanie Ježiša Krista som na tebe nevidel!“ Preto je pre nás toto evanjelium o poslednom súde nie hrozbou, ale pozvaním. Ukázať svetu živého Ježiša Krista. Nie historického, ale vzkrieseného Krista.

A ako sa stať živou ikonou Ježiša Krista? Určite je mnoho ciest. A jedna z nich sa týka aj aktuálnej témy súdu. Čítal som úvahu, v ktorej si istý kňaz kladie otázku: Existuje vôbec strašnejší súd, ako bude ten posledný? A dáva možnú odpoveď na zváženie: Existuje. Je to súd, ktorý sa deje a koná dnes. Je to súd, keď človek súdi Boha. Keď ja súdim Boha za svoj život, za svoj zdravotný, vzťahový či pracovný stav. Je to ten súd, ktorý vyniesol Adam nad Bohom v raji po páde do hriechu. „Pane Bože, to ty si na vine za celú túto situáciu! Eva, ktorú si mi dal ty, toto spôsobila“ A toto je ten najhorší súd, ktorý zatemňuje a ničí Boží obraz vo mne. Práve tento hrozný súd môže spôsobiť tú prekvapenú otázku pohanov: Pane, a kedy sme ťa videli...?

Evanjelium o poslednom súde nás všetkých pozýva a vyzýva minimálne k jednej spoločnej veci. Aby sme prestali súdiť Boha za svoj život a začali mu naopak stále viac ďakovať. Lebo podľa Sv. písma práve toto je Božia vôľa: Ďakovať Bohu za všetko v Kristovi Ježišovi. (1 Sol 5, 18) Ak teda ešte Bohu neďakujem za všetko vo svojom živote, zrejme som Ho celkom neprestal súdiť. A niekedy to ani nemusím vysloviť nahlas. Či som kresťan východný alebo západný, cieľ je nakoniec iba Jeden.

ALITURGICKÉ DNI

Veľký pôst vo východnej tradícii má svoje osobitné liturgické predpisy, medzi ktoré patrí napr. to, že nie vo všetky dni cez týždeň sa slúži božská liturgia. Tieto dni sa nazývajú tzv. aliturgické dni. Treba zdôrazniť, že v prípade tzv. aliturgických dní nejde o nejakú *novinku*, ale starobylú prax našej cirkvi. *Inštrukcia pre aplikáciu bohoslužobných predpisov CCEO*, ktorá je pre nás záväzným dokumentom, sa odvoláva na vyjadrenia Druhého Vatikánskeho koncilu, ktorý hovorí, že *nie je možné zaviesť do obradov a disciplíny spomínaných cirkví zmeny, iba ak z dôvodu skutočného organického vývoja*.

Naša východná tradícia kladie v pôstnom období dôraz na vnímanie cirkvi ako cirkvi putujúcej. V pozadí majme skúsenosť Izraelitov, ktorý 40 rokov putovali púšťou, kým konečne prišli do zaslúbenej zeme. Tak aj my 40 dní putujeme púšťou, aby sme mohli potom vystúpiť na nebesia. Vždy totiž, keď slávime eucharistiu, vystupujeme tam, kam vystúpil Kristus, aby sme mohli jesť a piť pri Jeho stole. Slávenie eucharistie je slávením vstupu a zaujatia zaslúbenej zeme, ktorú nám pripravil Boh. V tom teda spočíva jeden z hlavných dôvodov princípu nezlučiteľnosti slávenia eucharistie s pôstom. To zároveň nevyklučuje prítomnosť eucharistie medzi nami, keď ju pri liturgiách vopred posvätených darov môžeme pravidelne prijímať ako posilu na ceste „púšťou“ Veľkého pôstu.

Aj skrze tieto aliturgické dni, ale predovšetkým účasťou na veľkopôstnych bohoslužbách môžeme opäť hlbšie objaviť bohatstvo a krásu nášho obradu, k čomu nás vyzýva aj všeobecná cirkev.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 21. - 27. 2. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) Následne: <i>veľká večiereň</i>
Nedeľa	Syropôstna, 7. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v <i>Bernolákove</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: <i>veľkopôstna večiereň</i>

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 28. 2. – 6. 3. 2022

Pondelok	Prvý deň Veľkého pôstu, prísny pôst 17:00 Veľkopôstna večiereň (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Veľkopôstna večiereň (slovenská)
Streda	17:00 Liturgia preždeosvjaščených darov (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Veľkopôstna večiereň (slovenská)
Piatok	7:00 Utieren 17:00 Liturgia vopred posvätených darov (slovenská), <i>svätenie kolivy</i>
Sobota	Teodora Tiróna 17:00 Sv. liturgia (slovenská) Následne: <i>veľká večiereň</i>
NEDEĽA	PRVÁ PÔSTNA, 8. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia v <i>Malackách</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: <i>veľkopôstna večiereň</i>

OZNAMUJEME

- Čo sa týka účasti na verejných bohoslužbách, podmienky sa zatiaľ nemenia. Naďalej platí režim OP (očkování a prekonaní) a maximálny počet účastníkov na bohoslužbe je 100. V nedeľu pokračujeme v slávení štyroch sv. liturgií a prosíme Vás, aby ste sa na jednotlivé sv. liturgie zapísali do tabuľky na stránke farnosti, prípadne nahlásili osobne.
- V nedeľu, 27. 2. 22 budeme sláviť sv. liturgiu v chráme sv. Štefana Uhorského v Bernolákove so začiatkom o 16. 00 hod.
- V pondelok, 28. 2. 22 sa začína Veľký pôst pred Paschou. V tento deň je zároveň prísny pôst, rovnaký ako aj na Veľký piatok. (Je dovolené raz sa najesť dosýta a dva krát menšie občerstvenie. Vylúčené sú všetky „živočíšne“ pokrmy)
- *Počas celého obdobia Veľkého pôstu dodržiavame tzv. aliturgické dni – v pondelky, utorky a štvrtky sa namiesto sv. liturgie o 17.00 modlíme veľkopôstnu večiereň. V stredu a piatky slúžime liturgie vopred posvätených darov.*
- Piatok, 4. 3. 2022 je prvým piatom v mesiaci, preto sa v chráme ráno o 7:00 hod pomodlíme utiereň a večer o 17:00 hod bude liturgia vopred posvätených darov s posvätením kolivy. Počas celého dňa bude v chráme možnosť prísť k sv. spovedi alebo adorovať.
- V nedeľu, 6. 3. 22 budeme sláviť sv. liturgiu v chráme Najsvätejšej Trojice v Malackách so začiatkom o 17. 00 hod.
- Aj tento rok prosíme o podporu našej farnosti dvoma percentami z daní prostredníctvom nášho občianskeho združenia *Stauros Bratislava*, ktoré sme založili aj na tento účel. Potrebné tlačivá nájdete okrem chrámu aj na internetovej stránke farnosti: <https://bratislava.grkatba.sk/darujte-2/>. *Vaše darované prostriedky budú použité na výrobu nových vchodových dverí v našom chráme.* Ďakujeme srdečne za podporu.
- Slovenskí biskupi pozývajú veriacich na púť do Ríma, na ktorej chcú spoločne poďakovať za minuloročnú návštevu pápeža Františka na Slovensku. Audiencia pre slovenských pútnikov u Svätého Otca bude vo Vatikáne v sobotu, 30. apríla 2022. KBS ponúka možnosť prihlásiť sa na púť letecky: Bratislava – Rím a späť za cenu 417 €/osoba. Táto cena zahŕňa letenku, transfery z letiska a na letisko v Ríme, ubytovanie s raňajkami v okruhu centra mesta a sprievodcu. Cena nezahŕňa mestskú daň, dopravu po Ríme a prípadné cestovné poistenie. Odlet z Bratislavy je plánovaný v sobotu 30. apríla o 6:00, návrat z Ríma v nedeľu, 1. mája o 20:00. Prihlásenie je možné do piatku, 25. februára.

ĎAKUJEME

- Pri minulotýždňovej zbierke na Solidárny fond sme ekonomicky slabšie farnosti našej eparchie podporili sumou 500 €. Vyslovujeme vďačné „*Pán Boh odmeň*“ za Vaše dary!
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Krajňákovej a Telepčákovej (12. 2. 22) a rod. Semberovej a Vavříkovej (19. 2. 22)*
26. 2. 22 upratuje rod. Ďuková a Porhinčáková
5. 3. 22 upratuje rod. Mocková a Žačíková.
Ďakujeme za Vašu službu!

KONTAKT

- **V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:**

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845

e-mail: bratislava@grkatba.sk

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717